

Modstand, og man stadig ikke har villet anerkjende den, naar man Aar for Aar har set, hvorledes netop de Lag af Samsundet, der mindst kunne taale det, maa bære forholdsvis de største Byrder, uden at Nogen med betydelig Autoritet har villet tage denne Sag i Forsvar, saa kan man ikke Andet end glæde sig over, at de nu faae en saa vægtig Støtte, som Tilfældet er ved den ærede Finantsministers Udtalelse. Derimod har det overrasket mig at høre, hvad den ærede Finantsminister vilde bruge Pengene til; det har overrasket mig, at man, naar man erkjender, at en saa gunstig finantiel Tilstands Oprindelse er af en saadan Art, da har kunnet anse det for forsvarligt at anvende Udbyttet til et saa uproduktivt Forbrug, som Fæstningsanlæg og Forsvarsvesenet overhovedet maa være. Det har ogsaa overrasket mig, at man kunde anse det for at være i Statens sande Interesse at forbruge alt det Overskud, der i de senere Aar har været og i de kommende Aar vil blive, til en saadan Udvidelse af vort Forsvarsvesen, da det jo maa være klart, at deraf vil følge, at mange store Opgaver med Hensyn til Samsundets indre Udbygning maa blive liggende. Man kan ikke bruge Pengene til at bygge Fæstninger for og med det Samme faae den indre Udbygning fremmet paa en fyldestgjørende Maade. Det er nu min Kro, og jeg antager, at jeg ikke har saa faa Trosskæller i denne Henseende, at vort Fædreland er fuldt saa betrykket ved en fortrinlig indre Udbygning i alle Retninger som ved de smaa Bajorletter og Kanoner, vi kunne anskaffe for de Penge, vi faae tilovers og kunne anvende dertil. De, der have denne Anskuelse, finde det uforvarligt at anvende Overskuddet til uproduktivt Forbrug eller til Diemed, som med Hensyn til vort Fædrelands Bestaaen maa anses for i alt Fald ingenlunde at være de bedste. Det har ikke kunnet Andet end forbause mig, at man har troet i samme Mandebdrag at kunne udtale, at den væsentligste Del af Statens Overskud flyder fra Arbejderens Haand, og at denne Del skal bruges til at bygge Fæstninger for. Der synes mig at være en saa skærende Modsetning mellem disse to Slutninger, at deres nære Forbindelse er mig fast ubegribelig. Der lyder saa mange og saa store Krav fra dem, der her bringe de store Offre i Form af Skat, saa mange berettigede Krav, at det undrer mig, at man dog ikke engang kan komme til at høre med velvilligt Ore paa disse Krav. Der er et af disse Krav, som i alt Fald staar ligefillet med de andre, men som jeg nu skal nævne, da jeg dog maa nævne een Ting først; det er en Loldreform. Jeg synes ikke, at det er forsvarligt, at man, dersom man nu har faaet vor Loldindtægt op til 29 Millioner Kr., da ikke forelægger en virkelig gjennemgribende Loldreform, som har til Følge, at i det Mindste Lolden paa, hvad man maa kalde almindelige Livsforøndenheder, ganske ophæves, og at Lolden paa en hel Del

andre Gjenstande betydelig ned sættes, saa at det virkelig kan faae nogen Betydning for Arbejderklassen. Smaa Reformere — derom er jeg enig med en æret foregaaende Taler (Bosjen) —, som have en aldeles ubetydelig pekuniær Betydning, kunne let forsvinde, før de naae dem, de egentlig skulde gavne, naar de ikke have tekniske Formaal, saaledes som Saltoldens Ophævelse i et vist Diemed kan have. Skal Reformen komme Arbejderne og den mindre vel stillede Del af Befolkningen til gode, maa den være gjennemgribende; men en saadan Reform er ingenlunde alene til Fordel for dem; thi en Udbygning i Retning af Frihed med Hensyn til Loldvaasnet er jo nu saa godt som af alle Økonomer anerkjendt for at være i Landets almindelige Interesse. Der er nu f. Ex. Krigstoldskatten, som har staaet i de mange Aar, og som aabenbart kun var beregnet paa et kortere Lidsrum, men som vedbliver at staa; den burde man dog allerførst tage bort. — Jeg skal ikke nu komme længere ind paa dette Spørgsmaal, men der er et enkelt Spørgsmaal, som jeg vil drage frem, og som egentlig er det, hvorfor jeg har taget Ordet, fordi jeg ikke er vis paa, at nogen Anden vil gjøre det. Dette Spørgsmaal staar i Forbindelse med Finantsloven, forsaavidt det, hvis der skal komme Noget ud af det, jeg vil fremdrage, maa ske ved en Bevilling paa Finantsloven, og derfor er det formentlig her det rette Sted at fremdrage det. Sagen dreier sig om de lavest lønede Skolelærere i Danmark og deres Vilkaar. Det har været omtalt gjentagne Gange her i Thinget og været Gjenstand for megen Omtale i Pressen, at Skolelærerstanden i Danmark gjennemgaaende er slet lønnet, og at der navnlig findes en stor Del enkelte Embeder, der ere lønede paa en saadan Maade, at Lærerne ikke blot lide Trang, men at Trangen endog er meget til virkelig Nød. Der er i det sidste Aarstid fremkommet ret gode og samlede Oversigter over disse Forhold, ret gode Revijer paa, hvorledes Skolelærerne i mange Tilfælde ere stillede, og derfor tror jeg ogsaa, at Tidspunktet kan være kommet til at drage dette Spørgsmaal frem paa dette Sted. Af statistiske Oplysninger derom, som have været tilgængelige, vil det nemlig let fremgaa, at den Gjennemsnitsløn, som kommer frem for det hele Land, andrager ikke mere end 1,068 Kr., naar man tager samtlige de bedre og daarligere Embeder, lægger Lønningerne sammen og tager Gjennemsnittet deraf. Dersom man gjør det Samme for hele Sylland, bliver Forholdet endnu værre, nemlig 900 Kr. Der er endogaa i alt Fald et enkelt Amt, for hvilket Gjennemsnittet af Embedsindtægterne ikke er stort over 700 Kr. Dette er et tydeligt Bevis for, at Lønnen gjennemgaaende er ringe. For alle andre Embedsmænd vil man finde, at 1,068 Kr. som et almindeligt Gjennemsnit er en meget lav Lønning; men naar man faar at vide, at vistnok over